

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis Pœnitentiæ & Extremæ Unctionis;
necnon varia summorum Pontificum Decreta, contra Moralis corruptæ
propositiones, & alia

Genet, François

Parisiis, 1703

Caput Primum. De nomine & definitione Pœnitentia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40817

TRACTATUS SEXTUS
DE
SACRAMENTO
POENITENTIÆ.

CAPUT PRIMUM.

De Nomine & definitione Pœnitentiæ.

Quæst. I.

UID significat nomen
Pœnitentiæ?

Resp.

Pœnitentiæ, inquit S. Iſidorus,
S. Iſidorus Hispalensis, lib. 2. De Of-
nomen sumpsit à pœna fi iis Ecclē.
ſialticis.
quâ anima cruciatur, & caro mortificatur.

Et Divus Augustinus relatus in Can. ait:
Pœnitentiæ est quadam dolentis vindicta, pu- Can. Pœni-
tentiæ. dist. 3.
niens in se quod dolet commiſiſſe: continuè do-
lendum est de peccato, quod declarat ipſa dic- de Pœnit,
tionis virtus: pœnitere enim est pœnam
tenere.

Quæst. 2. Quot modis ſumitur nomen Pœ-
nitentiæ?

Resp. Nomen Pœnitentiæ, inquit Divus
Thomas. 3. p. q. 84. ſumi poteſt duobus mo-
Tomus IV. A

2 TRACTATUS VI.

dis, aut pro virtute Pœnitentiæ, aut pro Sacramento Pœnitentiæ.

Quæst. 3. Quid est virtus Pœnitentiæ?

Resp. S. Thomas eam definit virtutem quâ Pœnitens assumit moderatum dolorem de peccatis præteritis, cum intentione removendi ea: unde manifestum est, quod Pœnitentia de qua nunc loquimur, vel est virtus vel actus virtutis. Efficir Pœnitentia ut moderatè doleamus de peccatis in Deum commissis cum proposito illi satisfaciendi & non peccandi de cætero: idque propriè Pœnitentiæ virtus producit in pœnitentibus ut rectè observatum est à Catechismo Concilii Tridentini. Interdum enim, inquit, evenit ut ex admissis sceleribus minorem quàm par est, dolorem homines capiant; quin etiam ut à Salomone scriptum est, nonnulli sunt qui cum malefecerint, letantur: rursus verò alii ita se mœrore animi & agri- tudini dedunt, ut de salute prorsus desperent; qualis fortasse Cæin videri potest, qui ait: Major est iniquitas mea, quàm ut veniam merear. Et qualis certè Judas fuit, qui Pœnitentiâ ductus suspendio vitam & animam amisit. Vt igitur modum in dolore tenere possimus, Pœnitentiæ virtute adjuvamus.

Quæst. 4. Quid est Sacramentum Pœnitentiæ?

Resp. Est Sacramentum novæ Legis à Jesu Christo Domino nostro institutum, in quo relapsis post Baptismum, illud cum debitis dispositionibus percipientibus remittuntur peccata per Sacerdotalem absolutionem.

Primò, est Sacramentum ut à Concilio Tridentino sub anathematis pœna contra negantes definitum est his verbis: Si quis dixerit Pœnitentiâ non esse verè & propriè Sacramentum pro Fidelibus, quoties post Baptismum

D. Tho. 3. P.
q. 83. art. 1.
in corp.

Catechif.
Conc. Trid.
part. 2. De
Sacram. Pœ-
n. num. 9.

sess. 14. Can.
20.

De Sacram. Pœnitentiæ. Cap. I. 3

in peccata labuntur, ipsis Deo reconciliandis à Christo Domino nostro institutum, Anathema sit.

Hoc autem probat Divus Thomas dum ait: Dicendum quòd sicut Gregorius dicit, & habetur in Decretis, 1. q. 1. Can. Multi. Sacramentum est in aliqua celebratione, cum res gesta ita sit, ut aliquid significare intelligatur; quod sanctè accipiendum est: Manifestum est autem quòd in Pœnitentiâ ita res gesta sit, quod aliquid Sanctum significatur tam ex parte peccatoris Pœnitentis, quàm ex parte Sacerdotis absolventis: Nam peccator pœnitens per ea quæ facit & dicit, ostendit cor suum à peccato recessisse: similiter etiam Sacerdos per ea quæ agit & dicit circa pœnitentem, significat opus Dei remittentis peccata. Unde manifestum est quòd Pœnitentiâ qua in Ecclesia agitur, est Sacramentum.

Secundò, est Sacramentum institutum ad remittenda peccata commissa post Baptismum, quia ut supra diximus, peccata ante Baptismum admissa remittuntur per Baptismum tam quoad culpam, quàm quoad pœnam.

Denique dicitur Cum debitis dispositionibus illud recipientibus; quia ut ait Divus Thomas: Sicut in corporalibus Medicinis quedam sunt quæ consistunt in sola passione, vel receptione curati, ut sectio vulneris, vel appositio emplastri: quedam verò quæ consistunt in actu laborantis, sicut exercitationes, & huiusmodi: ita etiam in Sacramentis, quedam non requirunt actum ejus qui sanctificatur, quantum ad substantiam Sacramenti, nisi per accidens, sicut removens prohibens; sicut patet in Baptismo & Confirmatione, & huiusmodi: Quedam autem requirunt essentialiter & per se actum ejus qui Sacramentum

D. Th. 3. p.
q. 84. art. 1.
in corp.

S. Th. in 4.
sent. dist. 14.
art. 1. ad 1.

4 TRACTATUS VI.

recipit ad essentiam Sacramenti: sicut patet in Pœnitentia & Matrimonio. In his enim materia Sacramenti sunt actus ejus qui ipsum recipit: ita in Pœnitentia se habent contritio, confessio & satisfactio: hinc est quod actus pœnitentis sunt omninò necessarii ad validitatem Sacramenti: uti deinceps explicabimus.

Quæst. 5. Quodnam ponis discrimen inter virtutem Pœnitentiæ & Sacramentum Pœnitentiæ?

Resp. In hoc Pœnitentiæ virtus & Sacramentum differunt, quòd Pœnitentiæ virtus sit actus internus voluntatis quo peccator odit & detestatur peccata à se commissa, cum firmo constantique proposito deserendi malam vitam Deoque pro præterita vita satisfaciendi; verùm Pœnitentia in quantum est Sacramentum, consistit in certis actibus exterioribus sensibusque subjectis, qui denotant id quod interiùs in animo peragitur, cum absolutione Sacerdotis, quo fit ut actus virtutis Pœnitentiæ, sint materia proxima Sacramenti Pœnitentiæ, quod producit gratiam *ex opere operato*.

Quæst. 6. Pœnitentia, in quantum virtus cum desiderio Sacramenti Pœnitentiæ, est-ne sufficiens ad justificationem peccatoris?

Resp. Satis patet ex Concilio Tridentino, desiderium Sacramenti Pœnitentiæ sufficere ad justificationem peccatoris virtute meritorum Domini nostri Jesu-Christi, si sit conjunctum cum contritione perfecta, ita enim: *Etsi contritionem hanc aliquando charitate perfectam esse contingat, hominemque Deo reconciliare, priusquam hoc Sacramentum actu suscipiatur; ipsam nihilominus reconciliationem ipsi contritioni, sine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non esse adscribendam.*

Desiderium Sacramenti Pœnitentiæ potest

Conc. Trid.
sess. 14. De
Pœnitentia,
cap. 4.

De Sacram. Pœnitentiæ. Cap. I. 5
esse explicitum, aut implicitum: Explicitum quando quis actu & expressè desiderat recipere Sacramentum Pœnitentiæ: Implicitum quando aliquis facit aliquid quod in se includit desiderium Sacramenti Pœnitentiæ: ut quando aliquis qui nullam habet cognitionem hujus Sacramenti, elicit actum contritionis perfectæ, aut amoris Dei; tunc enim habet desiderium implicitum Sacramenti Pœnitentiæ, quia eliciendo actum contritionis aut amoris Dei, habet verum desiderium adimplendi omnia quæ sibi à Deo præcepta sunt, & consequenter recipiendi Sacramentum Pœnitentiæ, si post Baptismum commisit aliquod peccatum, si sciret Sacramentum Pœnitentiæ institutum esse à Deo ad remittenda peccata commissa post Baptismum.

Quæst. 7. Quid est in Sacramento Pœnitentiæ, res tantum, Sacramentum tantum, & res ac Sacramentum simul?

Resp. Divus Thomas ita respondet: Dicendum quòd etiam in Pœnitentiâ est aliquid quod est Sacramentum tantum, scilicet actus exterior exercitus, tam per peccatorem pœnitentem, quàm etiam Sacerdotem absolventem: res autem, & Sacramentum, est Pœnitentiâ interior peccatoris: res autem tantum & non Sacramentum, est remissio peccati.

s. Tho. 3. p.
q. 84. art. 1.
ad 3.

